

ВОДИ ОПАДАЮТЬ, АЛЕ ХОЛОД І БУРІ НЕ ДАЮТЬ РАТУВАТИ

ВАШИНГТОН. — Уже суботніші донесення з навіщених повинні околиць показували, що повині уже досягнула свого вершка та що води вже почали всюди опадати. Однак в суботу в багатьох з тих околиць настав сильний холод, подекуди були навіть бурі й заверухи, що сильно дезорганізували ратункову акцію.

За обчисленнями газет до суботи було в краю 170 жертв повені. Число бездомних виносило коло чверть мільйона осіб. Шкоди обчисляли на 300 мільйонів доларів.

У Новій Англії води вже значно опали. Гартфорд і інші міста спаралізовані. Для охорони населення місто Гартфорд піддано під охорону національної гвардії. Міський посадики зарядив „керфу“ на 9-ту годину вечора: всякого, що буде на вулиці по тій годині, мають арештувати. У 20 хвилин по 9-тій годині справді на вулицях нема вже нікого крім міліції й поліції. Рух на дорогах до міста здержує влада, щоб не спричинити нових клопотів через навал цікавих. Електричну силу почасти вже привернено. Шкоди обчислюють на 10 мільйонів доларів.

У Новій Англії води вже значно опали. Гартфорд і інші міста спаралізовані. Для охорони населення місто Гартфорд піддано під охорону національної гвардії. Міський посадики зарядив „керфу“ на 9-ту годину вечора: всякого, що буде на вулиці по тій годині, мають арештувати. У 20 хвилин по 9-тій годині справді на вулицях нема вже нікого крім міліції й поліції. Рух на дорогах до міста здержує влада, щоб не спричинити нових клопотів через навал цікавих. Електричну силу почасти вже привернено. Шкоди обчислюють на 10 мільйонів доларів.

При кінці тижня терпіли багато від повеней південні стейти головню через те, що в ріку Огайо влялися нові збірки води приток, що несуть води з стейтів Кентукі й Вест Верджинії.

Через сніги й холод ратункова акція поступала поволі. До Червоного Хреста зголосилися по допомогу 321,000 осіб. За три дні організація збрала 116,000 доларів.

УКРАЇНЦІ МАЮТЬ ВЕЛИКІ ШКОДИ ЧЕРЕЗ ПОВІНЬ.

ЕМБРИДЖ (Па.). — Теодор Грицак пише: „Велика повінь навістила наші околиці. Майже половина міста Пیتсбург опинилася під водою. Сотки хат забрала вода з МекКізкраку. Поверх 800 родин лишилися без мешканця. Найбільше потерпіли наші люди. Наша церква, котрої малювання коштувало 15,000 доларів, під водою. Народний Дім і інші будинки в Литсдейл і Файрокс коло Ембридж також під водою. Всі фабрики замкнені, бо одні знайшлися під водою, а інші не працюють, бо не мають електрики й води. Поїзди не ходять і пошти не маємо вже третій день, бо поїзди не можуть їхати. Місто в темноті, бо нема електрики. Не можна дістати газети, отже ми не знаємо, що діється в світі. Радія також нема; у Пیتсбургу функціонує лиш одна станція“.

ЩЕ ОДНА ЕЛЕМЕНТАРНА КАТАСТРОФА.

КАНЗАС СІТІ. — З західних стейтів стає через березневі вітри нова елементарна катастрофа: копотова хмара. Стейти Каліфорнія, Тексас, Оклахома, Канзас, Нью Мексико й Небраска вже зазнали її початків. Від копоти небо над Лос Анджелесом потемніло. В околиці міста Гаймона, в стейті Оклахома, хмара була така густа, що всяка комунікація на автомобільних дорогах перервана.

І РИБАКИ НА ОКЕАНІ БОЯТЬСЯ ПОВЕНІ.

БЕРИСАЙД (Нью Джерзі). — Рибакі, що ловлять рибу в залив Делавер, бояться, що як повені ріки Делавер потревають довше, то буде загрожена їх ловля риби буркунець („шед“), що припадає на вчасну весну.

ВИЗНАЧИЛИ ДЕНЬ КАРІ СМЕРТИ НА ГАВТМАНА.

ТРЕНТОН (Нью Джерзі). — Начальник стейтової тюрми постановив виконати кару смерти на Бруні Гавтмані 31-го березня ц. р.

Адвокат Гавтмана заповідає нові заходи для врятування його від електричного крісла. Задумують вони теж якісь заходи потягнути на нові знання д-ра Кондона, що як він каже, був посередником між родиною Ліндберга да Гавтманом.

ДУМАЮТЬ ПРО БУДУЧНІСТЬ.

ОЛБАНІ (Нью Йорк). — Великі виливи рік у стейті заставили стейтових законодавців думати про запобігання подібним катастрофам набудуче. Комісар консервації лісів, Осборн, пропонує уже стейтовій легіслатурі свій річний рапорт про діяльність свого бюра та доказує, що стейт може багато спричинитися до запобігання повеням набудуче, якщо він закупить великі простори лісів коло жерел виліваючих рік та залісить їх. Він радить визначити на цю ціль у 1936-тій році 5 мільйонів доларів.

КАЦАПСЬКИЙ ВЛАДИКА.

Останню минулого року (1935) збирав забезпеченні вкладки від Т-ва Обезп. „Карпатія“ у Львові відпоручник тогож Т-ва. Між іншим відідав і апост. адм. о. Масцюха та просив, щоб дозволив потручувати кожного 1-го забезпеченні вкладки з місячних платень цих священників, котрі забезпечені у Т-ві, а отісля риманівська консисторія пересилала кожного місяця потручені вкладки до Львова. На це відпоручник одержав відповідь о. Масцюха, що не буде ексекутором Обезпеч. Т-ва (Зазначуємо, що перемиська консисторія у цей спосіб практикує та відсилає разом потручені обезп. вкладки).

Той самої осені зїдав автомат агент асекураційного Т-ва „Віта“ у Кракові — Перелом (православний!) у товаристві о. канцлера Поляняського та з святером-жидом по наших свідченнях і намовлявля, щоб забезпечувалися в Т-ві „Віта“. Що більше, виказувалися поручаючим письмом о. Масцюха (польським мовою), щоб священники забезпечувалися в тім Т-ві.

ЗЛОВЖИВАННЯ В СТАРОСТВІ.

Перемиська прокуратура звиняла зловживаннями, які викриті в старостві в Мостиськах. Акт обвинувачення закіндує урядовим старостою, Летнівським о. Голінським, що брала хабарі при відкладанні військової служби. Посередником був жид Шварц.

ЧЕХОСЛОВАЧИНА ДБАЄ ПРО ТУРИСТІВ.

Від 1. до 31. жовтня ц. р. в усіх чехословацьких залізничних матимуть чужинці спеціальні тарифи пільги. Вони полягатимуть у тому, що чужинець по 6-тижневій побуті в Чехословащині дістане 50-відсоткову знижку залізничного білету. Якщо чужинець був 6 тижнів у котромусь чехословацькому жиді, то чужинка білету буде 66-відсоткова. Формальності, звязані з роздобуттям такої знижки, обмежено до мінімуму.

ЗГОРІЛО 150 КИТАЙЦІВ.

У китайській місцевості Тієнсин вибухла цими днями пожежа в бараках для бездомних. Вогонь ширився з такою швидкістю, що велика частина мешканців бараків не встигла врятуватись. У подумні згинуло 150 китайців.

ТІКАЮТЬ ДО ЕТІОПІ.

Власти безпеки у Гдині мають багато клопотів з молодими втікачами, що останніми часами масово напливають до Гдині й стараються дістатись на якийнебудь корабель, щоб тітальки поїхати до Африки, на італійсько-етіопський фронт. На однім англійським кораблі в Гдині придержано цими днями 8 молодих утікачів, які за всяку ціну хотіли дістатись до Етіопії.

ЛЯВІНИ З ГОВЕРЛІ.

Дві великі лавини ввалили цими днями з Говерлі. Причиною були великі сніжні опади, що цими днями навістили околиці Говерлі. В одній з лавин згинув турист-депештар 24-літній урядник держ. тартаку у Ворохті, Сежен Ляска. Всі пошукування його були безуспішні.

ЗАМІСЦЬ ПОРШЕЛІ ВИТЯГНУВ РЕВОЛЬВЕР.

До львівської каварні „Карлтон“ прийшов коло год. 10 вечором бувший коміварський помічник Евген Прусський у товаристві двох жінок. Як і пив і бавився разом з ними до год. 3 над ранком. Колиж наспів час платити рахунок і платиничий представив його Прусському, останній замість поршеля витягнув з кишені револьвер і став ним тероризувати платничого. В каварні зчинився переполох. Покликали постерункового, але він сам один не міг розбріоти авантюриста, тимбільше, що обі жінки станули в його обороні. Шойно два постерункові відвели Прусського на комісаріат. Перед двома тижнями, як опісля виявилося, таке саме вчинив Прусський у каварні „Уніон“.

СУД УНЕВАЖНОЄ ПОБРУЖЖЯ ПОЛЯКА З „ОБРАЗКОВОЮ ЖІНКОЮ“.

Два роки тому польський робітник у Тороні, Владислав Шрейгер, побачив у свого товариша світлячу його сестри, Ленори, що проживала в Польщі. Залюбився в ній і в порозумінні з її братом спровадив Ленору до Торонта, де пізніше побралися в народнім костелі. Але таки зараз по шлюбі Ленора відмовилася жити з Шрейгером і його покинула. Тепер Шрейгер подався до суду уневажнити подружжя, що суд і зробив.

СУДОВА ТЯГАНІНА ЗАСУДЖЕНОГО НА СМЕРТЬ.

Перед апеляційним судом у Варшаві знайшлася пятий раз справа Владислава Талади з Пйотркова, що вже кілька літ знаходиться між життям і смертю. Його кілька разів засуджували на смерть і цей присуд скасували. Талада ввійшов звірськи своєю приятельку. Суд першої інстанції засудив його на кару смерти, а суд апеляційний злагідний присуд до 10 літ. Найвищий суд скасував цей присуд, а суд апеляційний, розглянувши це раз справу, засудив Таладу знову на кару смерти. Тоді обвинувачений відкликався знову до найвищого суду, який знову присуд скасував. Тепер справа знайшлася знову перед апеляційним судом, який засудив Таладу на досмертну в'язницю. Однак на цьому процес не скінчиться, бо оборонець відкликнується знову з касаційною скаргою до найвищого суду.

ЗА КІЗУ.

В окружному суді в Луцьку відбулась дводневна розправа проти 24 осіб, яким закінено протидержавну діяльність і надержання до КІЗУ. Засуджено Миколу Никифорова на 6 літ і 8 місяців, Шевчука і Ткачука по 6 літ, Мошка Гуца на 8, сімох обвинувачених по 7, сімох по 6, трьох по 2. Катерину Шабалу на 4. Одного обвинуваченого виправдано. Всі засуджені втратили громадянські права на 5 до 10 літ.

ВОВКИ В КАРПАТАХ.

В селі Воля Могова, пов. Лісько, появилися громадню вовки. Одна вовчиця кинулася на стражника Голяка, який тільки з трудом оборонився. Ударом дрючка він убив вовчицю. Вовки появилися також в інших сторонах Карпат.

НАІЗД НА ГУЦУЛЬЩИНУ.

Як повідомляє агенція „Всхуд“, на Гуцульщині йде розбудова літниць, санаторій і кліматичних осель. Наплив літників і лікувальців до гуцульських місцевостей зростає з кожним роком, а це вимагає розбудови осель, санітарних умовин та інших культурних улаждень. Цього року призначено на таку розбудову Гуцульщини 150 тисяч зл., а з тих кредитів має користатися особливо Косів, Жабе, Космач, Ворохта й ін. Роблять заходи, щоб ті кредити поширити. Як відомо, одночасно йде плянова акція, що під покриншою культурно-освітньої місії має на меті польонізацію Гуцульщини.

ГРІЗНА ПОШЕСТЬ.

Грізна таємнича епідемія південної Бразилії. Люди занедажують нагло і по кількох годинах умирають. Досі померло від цієї недуги понад 1,000 людей. Лікарі не устійнили ще, що це за недуга. На їх думку, це відміна дуже нагального тифу. Лікарів і ліки доставляють до цих околиць літаками.

СТІКОВИЙ ЗАСТРІВ ЛІВАНТУРНИКА.

В нісній каварні Кафберга в Бориславі прийшло до бійки, в якій Маріян Форменний, знаний авантюрист, пробив ножем Казимира Шуста, а згодом кинувся на ягось Бека. Повідомлена поліція вислала стійкового. Форменний вдарив стійкового кулаком у груди, так, що він упав на землю. Тоді бандит кинувся на поліцейського і хотів його розбріоти. Щоб його випередити, стійковий добув револьвер з футераду і стрілом у череву повалив Форменного на землю. Ранений помер незабаром.

1,000 ЗАМУЖНИХ ЖІНОК УТРАТИЛИ ПОСАДИ.

На організації, обчислень провінційних акцій проти звільнення жінок із бюрових посад, якщо їхні чоловіки заробляють на удержання родин, досі зредуковано в Польщі тисячі тисяч урядниць. Самі тільки суспільні забезпеченні звільнили поверх 700 урядниць у ріжних містах.

ВИБУХ ГРАНАТИ.

Підчас розбірки старої гранати торгівцеві залізом з Шибалина, пов. Бережани, Павло Атаманчук необережно вдарив молотком, внаслідок чого граната експльодувала. Атаманчука розірвала граната на кусники.

ВОВКИ В ЛЯПОНІ.

Як повідомляють із Гельсінфорсу, в Ляпонії бушують масово вовки і роблять знищення особливо серед ренів. Недавно напали на стадо ренів, що тікаючи опинилися над берегом пропасти. Як їх двісті штук згинуло на дві дебри. Люди добули їх звідти і продали годівельникам лисів. Однак це покорило тільки частину врат. Вовки атакують рени вночі, підчас заверюхи, роздираючи по кількадесять штук з одного стада. Ляпонці ведуть боротьбу з ними хилятиками. Недавно тому вбили одну вовчицю, що роздерла коло 200 ренів і кількатори лодих.

ВЖЕ СУДЯТЬ УКРАЇНЦІВ — ПРИ ЗАМКНЕНИХ ДВЕРЯХ

ЛЬВІВ. — Процес проти українських підсудних у Стрию ведено при замкнених дверях. Тому нема з нього звітів у пресі. Це нова польська метода ведення процесів проти тих українців, що їх обвинувачують за державну зраду і приналежність до ОУН. У варшавському процесі й бережанському виходили підчас розправ на яв ріжні речі, що кидають дуже погане світло на польську владу і польські суди. Особливо погано вражають Поляків звідомлення про жакливі побой українських в'язнів. Щоб це оминти, рішила польська влада пробувати вести карні розправи при замкнених дверях проти тих українців, що їх судять як революціонерів.

„КОРИСТИ“ З УГОДИ.

ЛЬВІВ. — Польська влада порозила „строго довірочні обіжники“ до ріжних польських чиновників по містах і селах Галичини, відбуваючи разом довірочні конференції з польськими солістами, вчителами, тощо, щоб наклонити їх усіх до акцій творення на українських землях польських „молочарень“. Акція та звернена проти українського „Молочосоюза“. Польська влада обіцяє польським молочарням субвенції й догідні кредити та заповідає видання у скорому часі такого молочарського закону, що піде на руку польським молочарням.

СКАРБИ УКРАЇНСЬКИХ МУЗЕІВ.

КИЇВ. — У бібліотеці Української Академії Наук у Києві знаходиться між стародруками надзвичайно цінне видання книги відомого грецького філософа Аристотеля „Про тварини“. Латинський переклад цього твору вийшов був у Венеції 1476 р. До наших днів заховалися тільки два примірники цього видання, надруковані на пергаменті: один з них зберігається у паризькій національній бібліотеці, а другий у київській бібліотеці.

В одеському історично-археологічному музеї зберігається знайдений перед 90 роками у гробниці єгипетського міста Теби папірус зперед 3,500 років. Є це папірус епохи розцвіту єгипетського мистецтва, т. зв. „Книга мертвих“, дуже подібна до рідкого унікального папіруса, який зберігається у Бритійському музеї в Лондоні. „Книгу мертвих“ тепер розшифровано, а закордонні єгиптологи висловились про цей осяг української науки як про великий вклад до єгиптології.

СТОЛИК НАПОЛЕОНА В ПРИЛУКАХ.

КИЇВ. — У музеї в Прилуках зберігається дуже цікавий історичний експонат-столік-шафа, який належав до Наполеона Бонапарте. Столик зроблено у XVIII ст. Наполеон користувався ним підчас свого заслання на острові св. Єлени. Столик вивіз до липовецького маєтку на Прилуччині де Бальмен, який був комісаем-наглядачем за Наполеоном від російського царського уряду.

ВЕЛИЧАВА УКРАЇНСКА МАНІФЕСТАЦІЯ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ. — Офінор доносить про врочисту академію, влаштовану Українською Громадою зприводу 18-літньої річниці визволення України. Сяла була переповнена українцями і гостями, між якими виділилися представники поневолених Советами народів. Були французькою мовою промови, в яких підкреслено змагання українців до своєї держави. Сявто закінчилося прегарним концертом української музики, в якій взяла участь між іншим і Л. Корецька, українська співачка з Америки.

НАСЕЛЕННЯ КИЄВА.

КИЇВ. — Згідно з останнім статистичним обчисленням населення Києва виносить 625,000 людей.

ПОЛЬЩА ПРОТЕСТУЄ.

ЛОНДОН. — Польський міністер справ заграничних, Бек, закинув Великій Британії, Франції, Італії й Бельгії, що вони хочуть диктувати меншим державам. Мав він на думці рішення, яке вони позвзяли супроти Німеччини, не питаючи думки інших держав.

НЕ ЗНАТИ, ЩО ЗРОБИТЬ ГІТЛЕР.

БЕРЛІН. — З промов Гітлера виходить, що Німеччина не заденить на обмеження своїх суверенних прав у Надренні. Він сказав у своїй умові в Бресляв: „Що це за міжнародний порядок, який дозволяє грозити тому народові, що хочє бути господарем на своїй власній землі?“ Супроти цього годі передбачити, які він поставитє тепер умови щодо участі Німеччини в нарадах Ради Ліги Націй, на яких іще далі судитимуть Німеччину за нарушення льокарнського договору.

РАДИТЬ ПРИНЯТИ ПРОПОЗИЦІЮ ГІТЛЕРА.

КЕЙП ТАВН (Африка). — Генерал Джан Смутс білагав у своїй промові прийняти мирову пропозицію Гітлера і повінити йому на слово. Він казав, що добре сталося, що вже раз скінчено з Надренським нещастям, бо тепер вже можна ширіше говорити про замирнення Європи, як теж про обмеження її зброєння.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
 FOUNDED 1898
 Weekly newspaper published daily except Sundays and holidays
 Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Edited by Editorial Committee.
 Registered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
 За оголошенням редакції не відповідає.
 "Свобода": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016.
 Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗМІСТОМ ЗАВЖДИ БУДЕ — НАЦІЯ

В польських органі "Просто з мосту" полемізує С. Пясецький із соціалістичними поглядами, що націоналізм є ідеологією міщанства, введеною міщанством у 19 столітті до історії. Він стверджує, що націоналізму не можна порівнювати з соціалізмом, чи з іншими "ізмами", бо націоналізм це не доктрина, така, як наприклад марксизм. Націоналізм це просто любов батьківщини, це звязок людини з батьківщиною.

Староукраїнський "Новий Час" передає переклад цієї цікавої статті:

Націоналізм — пише Пясецький — є старший і від XIX. віку і від міщанства. А триумф націоналізму в XIX. в. є власне просто клясичним доказом побіди національної дійсності над клясовою доктриною.

Бо який історичний факт започаткував оце "введення націоналізму до історії XIX. віку"? Велика французька революція. Та революція, що на основі клясової доктрини мала бути революцією клясово о-свідомленого міщанства проти тиранії видих кляса, а в історичній перспективі рисується нам сьогодні як революція національного міщанства проти космополітизованих горішніх верств.

Таке саме історичне явище, тільки на ще більші розміри, відбувається на наших очах в советській Росії. І тут революція відбулася під клясовими кличками; викликали її марксисту; мала вона ствердити слухність доктрини. А з кожним днем стає щораз ясніше, що національна дійсність побідає доктринерство інспіраторів революції. Відсунуто від влади космополітизовані горішні верстви та міщанство, що космополітизувалося, до голосу прийшли народні маси та їхні живі національні інстинкти. З клясовою революцією поволі національна форма нової Росії. Викляте слово батьківщини вернулося до словника, тільки з іншим прикметником: замість батьківщини російської — батьківщина советська. Ця зміна прикметника вказує на ще цікавіший процес: процес вихиснування підсвідомим російським націоналізмом навіть інтернаціональних ключів комуністич-

рактар наскрізь національний: є кітом, що спонує нову, советську батьківщину.

Внутрі СССР ділає обидуючо; назовні творить можливості дальших підбоїв (хвилево зрештою непередбачених, бо доволі роботи в сьогоднішніх межах), а крім цього віддає Советам великі прислуги в світовій дипломатичній грі: в кожному краю є віддані Комінтернові місцеві люди, готові поперти маніфестацією потреби советської заграничної політики.

Колективізм уможливило Советам доганяти інші господарські оглядом іні держави шляхом комасції робучих сил і таке вихиснування їх, яке в капіталістичному устрою вважали би за найстрашніший визиск. Є це, очевидно, праця для советської батьківщини, а не для капіталіста; це дає їй інший характер. Але саме тому дає змогу Росії доганяти Фордів і Крупів.

Ба, навіть комуністична боротьба з релігією в Советах, з огляду на розклад православної церкви, сектанство і распутинські традиції, має значно інше значіння, ніж мала би його деінде. Хто знає, чи не буде вона тільки починенням ґрунту; де вже появилася слово "батьківщина", там і слово "Бог" не є таке далеке.

Отже погоджуємося, що сутній зміст соціалізму (чи кому-

нізму) є національний — але в Советах. А що саме там зробив націоналізм, точніше: національно-советським (це одна побіда національної дійсності над клясовою доктриною), то в нас водночас мусять бути протинаціоналізм. Соціалізм, а радше комунізм, є вже сьогодні націоналізмом советським віроповіданням. Хто переходить на це віроповідання, той тимсамим винародовується. Столицею цієї батьківщини стає червона Москва. Після розламу на сталінців і троцькістів нема вже ніца таких навівних, які вірило, що Кремль Сталіна змагає до світової революції та утопійного Союзу Соціалістичних Республік Рад Світу. Кремль змагає до будування могутньої советської держави в Росії, держави, яку можна би ще заокруглити, проковтуючи найближчих сусідів, якщо вдалося заігувати їх для советського віроповідання.

Боротьба в світі йде між народами. Народи користають з доктрин, навіть чужих, і перетворюють їх для своїх цілей (так, як тепер у Советах, як у середньовіччю германський світ послуговувався римською доктриною: римське царство німецького народу). Доктрини є могутньою зброєю в боротьбі народів, але тільки зброєю. Змістом завжди буде нація, її потреби й інтереси.

Боротьба в світі йде між народами. Народи користають з доктрин, навіть чужих, і перетворюють їх для своїх цілей (так, як тепер у Советах, як у середньовіччю германський світ послуговувався римською доктриною: римське царство німецького народу). Доктрини є могутньою зброєю в боротьбі народів, але тільки зброєю. Змістом завжди буде нація, її потреби й інтереси.

Боротьба в світі йде між народами. Народи користають з доктрин, навіть чужих, і перетворюють їх для своїх цілей (так, як тепер у Советах, як у середньовіччю германський світ послуговувався римською доктриною: римське царство німецького народу). Доктрини є могутньою зброєю в боротьбі народів, але тільки зброєю. Змістом завжди буде нація, її потреби й інтереси.

ЗАКОН ПІМСТИ В ПРИРОДІ

Що закон пімсти це один з найпервісніших і всім ествам на світі менш або більш ясно свідомий закон попування, на це один антильський письменник написав якось ось такий простий, але певний факт, що його я тут подаю за рефератом у віднескнм журналі "Е. Ц. ам Абенд" з дня 22-го січня 1936. Автор написав: "Вид якогось часу мешкаючі всіх країн (осель готентотів і кафрів. — О. Г.) над горішнім Сенегалем понали до ворити тільки про одно, а саме про Нбому Карунгу, тобто про страшливого крокоділя, якого хижість і ненажерливість просто не давали нікому пробраться через ріку. Він осе коням та мулам відкусував ноги так гладко, мов відірівав пілою, втягав середньо великого вола з легкістю під водку, а й не помітував людським — бруязям, чи білим — мясом, коли бунд вагода захопити кого. І вже багато ловців збиралося справити кінець огидній і лютий повторі, але безуспішно, нехай, що в панцирі тієї бестії назбиралося з того чимало памяток після того, як рани заблизнилися і призабулися. Також декілька гритянських громад улаштували воєнні походи на звірюку, але хоробрі герої, що рушали на бій під звуки бубнів та виводячи танки перемоги, вертали з походу з правила пригноблені, і неодному з них доводилося оплакувати втрачені руки чи там ноги, яку треба було лишити в пащі крокоділя. Але після того, як і наші послугачі, що на поромах пробіралися рікою з харчами та з муніцією, зазнали перемоги разд з гострими зубами того водного душоубця, я рішався покласти крокоділя трупом, причім негрський хлопець Думба мав мені бути провідником.

Отак було ще досвіта, коли ми наспіли над ріку. Тут доволу було пусто й тихомирно, коли це раптом хлопчина показав рукою на протилежний беріг і стрівожений промовив: "Там... те велике... це Нбома Карунга... спить!" І справді, поглянувши крізь мій далекогляд, я розпізнав голову величезного крокоділя. Та це було так, немовби він — без огляду на відсталість прибізю одного кільометра! — побачив, що ми наближаємося, бо він

раптом пропав у глибині і не показувався цілих кілька днів. Але одного вечора, після того, як я вернувся з ловів на антильопі, побачив я крокоділя знову. Тепер ось він тільки з води розлягся в теплім піску, причім його величезна голова склалася прямо на передні ноги знову. Тепер ось він тільки з великим волом не боявся. Всежтаки я мусив сказати собі, що стріляти до нього кулями, пригрозити до ловів на антильопі, це очевидна витрата стрільна, і я рішився тільки підстерігати старого опришка. Гукнувши притім на Думбу, принести мені велику рушницю. Але коли я свиснув і крикнув, то це сполошило крокоділя, він потягнувся до ріки і ввалитися у воду. І я вже тут, знеохочений, хотів підвестися і забратися геть, коли чую в гушавині джунглі тріщити галуззя, водночас у віддалі так двіста метрів від моєї кришки, вийшов з куців слон. Це була самця, яка вела перед себе мале, величійнн доросло гну (рід антильопи в півд. Африці. — О. Г.). Спершу слонка видавалася мені спокійною, одначе згодом вона дивнула трубу вгору, що в слона є певним знаком того, що він ношить якусь небезпеку. Притім вітер вів у напрямі від неї до мене так, що я предметом того її занепокоєння бути не міг. Тому я сидів тихенько, не важучись і пальцем ворохнути, бо знаю, що зі слонкою, яка йде зі своїм маленком, зачіпатися дуже небезпечно. А зрештою й обидва звірі, великий і малий, стояли хвилями мов вирізьблені з каменя, відірванісь гострими обрисами від темряви гушавини за ними.

Отак наслушували ми якийсь час, як поки не сталося щось, чого передбачити мавув не був усилі. Ось малому слоникові мабути трохи навчучилося стояти непорушно біля матері, і він, ще поки слонка чуїно ношшила на всі боки простору, побіг собі до води, віддаленої на яких трицять метрів від нашого загишка. Було видко, що болотна купіль його занадждала. І вже наш слоник хотів зануритися у відстоялий

воді, коли тут з ріки вистрибула блискавично шпичаста голова, ряд гострих як цвяхи зубів вівся в тіло слоника і ще тільки хвиля, а крокоділь потягне його з собою у глибину. І воно зовсім певне, що це було удалось жорстокій потворі, кодіб саме — не слонка. Бо в тойже мент, зі швидкістю, яка не стояла в ніякій відношенню ні до величини ні до незургарности слонки, і далася обчислити хвіба дробами одної секунди, слонка стояла вже в ріці біля свого малого.

І тутже я побачив щось, що своєю нечуваністю потрясло мною до глибини душі. Оце ось, — таксамо у дробах одної секунди — труба слонки нагло видовжилася, обкрутила голову крокоділя під самою шиєю, дивнула його високо вгору і з величезною силою кинула плазуна на беріг. І водночас, іще заки старий розбишак зміг хочби тільки повернутися утікати, слонка всіма чотирма ногами станула на ньому і почала толочити його на безобразну саламаху. Так: Це видовище потрясло мною! Бо воно було просто страшно дивитися на те, з якою невиданою лютістю слонка мстилася на крокоділя за поранення її дитини. Коли ось вона з початку розчавлювала його стовбурями своїх ніг мовчки, то опісля озивалася час до часу пронизливим, на голос сурми пдохим криком, топтаючись водно на місці, де ще тому кілька хвилин шкварився крокоділь. А малий слоник, здається, не потерпів від настуру крокоділя надто багато, помітно було, як він, залюбки, пригортався до матери. Слонка ждовго не могла заспокоїтися, і кожний рух вона арадувала, яна, вона це завжди повна кипучої люті. І де далі вона знову стояла в ріці, добуваючи оббивала рани своєї дитини, одначе згодом поверталася на місце свого бою з плазуном, щоб усе наново толочити останки крокоділя. Та міжтім вітер почав влітати з іншої сторони, і я вже боявся, що слонка проношуть привав небажаного глядача і дивитися перемишати мене в такуж квашу з костей і крові, як і крокоділя. Але моя тривога була зайва. Бо в якийсь час опісля вона зникла з малим у джунглі, шоби більш на місце біля ріки не вернутися. (Журнал "Вестник", що я тут бачившись, ще не кожній людині дано є пережити. І зраз я підбіг до місця, де слонка розчавлювала крокоділя. Та тут була вже тільки одна-одинокі грязюка, перемишана з кровю та поодинокими шматками кісток; з форми тіла крокоділя не було вже й сліду. Переклав з німецького д-р Остап Грицай.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

Т. Л., Міннеаполіс, Мінн. — Ваша телеграма про зміну дати відітну п. Е. Ляховича з 25. березня на неділю дня 29. березня прийшла доперва в суботу пополуноді, коли "Свобода" вже була видрукувана. Оголошення поміщено ще попереднього дня, в "Свободі" з п'ятниці на суботу, себто в той день, коли ми одержали оголошення з проханям, щоб помістити якнайшорше.

Хлопський розум. Суддя: Звертаю обвинуваченому увагу, що може ще вкнести відклик від присуду. Обвинувачений: А скільки то коштує? Суддя: Ну, це нічого не коштує. Обвинувачений: Е, прошу найяснішого суду, то я того відклику не буду вносити. Що відклику не коштує, то певно нічого не варта.

ДЛЯ МОЛОДІ

У сенатським комітеті для виховання й праці вже почалися перелухання свідків над законопроектом про молодь, що вже від довшого часу займає молодечі організації та широкі круги свідомих громадян.

Питання молоді виринуло в цілій своїй гостроті через депресію. До депресії промисли й бизнес забирали всю молодь, що не хотіла ходити далі до шкіл. Молоді люди негайно переходили між "до-зрілих", заробляли на життя, дружилися, заводили самостійні сімі. Депресія покляла цьому кінець. Багато молоді, охочі до науки, не може продовжувати науки. Охочі до роботи не можуть знайти роботи. Навіть найкращий вишкіл часто не помагає. Через те багато молоді не хоче навіть кінчити вищих шкіл. Великі маси молодих людей просто здеморалізувалися.

Громадянство спершу дивилося на це байдуже. Мовляв, депресія скоро скінчиться, вернутися нормальні часи для всіх, вернутися і для молоді. Тимчасом депресія тревала й тревала. Скоро стали люди добувати преріжні лиха для молоді. Почули це передовсім старші робітники, як молоді люди, жадні роботи, почали пкаться за роботою і як підприємці наймали їх за низьку заплату як помічників, учених і челядників. Почули згодом старі політичні партії, коли молодь, замість іти слідами батьків, стала радикалізуватися, хапатися крайніх поглядів. Відчули церкви.

Стали люди радити, що зробити на це лихо. Одні радили старі засоби: кий, поліцію, арешти, мовляв, треба взятися ломати молодь. Треба, мовляв, молодь бити так довго, поки вона не пічне слухати сліпо старших. Інші, навчені досвідом, що насильством не можна здомати духа людини, хіба її викрикнути, взялися давати молоді нагоду заняття своїми руками й ум. Уряд Злучених Держав видав величезні мільйони доларів на роботи для молоді та піддержання їх у школах.

Ці спроби показались марними й тепер у конгресі пробують знайти спосіб вирішити питання молоді одним широким законом. Сенатор Бенсон і конгресмен Амелі внесли проект, щоб уряд допоміг молоді в часах депресії. Охочим до науки уряд має дати нагоду вчитися, а охочим до праці нагоду до праці. Ці останні мають працювати при різних публичних підприємствах, дістаючи при тому заплату, не нижчу від заплати пересічного робітника, щоб не конкурувати із звичайними робітниками. Кошти на цю ціль має роздобути уряд дорогою оподаткування високих спадщин.

Проти проекту виступають уже ті люди, що мають надію дістати або лишати великі спадщини. Виступають капіталісти, що хочуть мати маси молоді для збивання заплат робітникам. Виступають нарешті ті, що вірять у кий і поліційну палку. Закон заслугує на попертя й усі свідомі громадяни повинні дати йому підпору.

УЛАС САМЧУК ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах. Частина друга.

Передрук заборотється! — Авторські права застережені.

— Народе! — по короткій перерві повторив Цокан ще раз. — Зійшлися ми тут, чесні громадяни, перший раз, відколи стоять оці наші гори. Минали довгі століття, тисячеліття. Наші пращурі та прапращурі жили тут, випасали свою маржину й тут умирали. Ця земля хоронить і до страшного суду хоронитиме їх кости. Але вони виріали, западалися їх могили й затирався по них і слід навіки. На їх місця родилися інші, які таксамо до найменшої дрібнички жили, як їх діди та батьки. Ми родилися й виресли по горах і лісах. Ми випасали маржину, ми їли, спали, працювали по чужих бутинах, нас використовував хто хотів, на нас дивилися, як на худобу, яка лише потрібна на те, щоб добре тягнула ярмо. До нас налезо безліч чужаків — хижих, ненаситних, які скрізь, де тільки можна, де тільки знайшлося краще місце, посідали й, як ті лавуки, порозставляли на нас свої сіточки. Коршми, обман зробили те, що в короткому часі всі долини, всі береги рік, усі бутини, ліси й полонини опинилися в руках отих хижачьких заволок. Наш народ відтиснуто назад, на високі ґруни, на скелі, туди, де лише мох та камінь. Нас не стало видно ніде в низу. Ми сходили в долину хіба до праці, до коршми й до церкви, а відбувши своє, мов дичина, вертали назад у свої нори.

А тимчасом долинами ростуть палаци чужих панів, множаться коршми та прибувають усе нові зграї чужинців.

Щоб ми не могли прийти до себе й не зрозуміли свого положення, наші пани не дали нам нашої школи. Наші діти роками ходили до того великого будинку, що стоїть он у Кевелеві тільки для того, щоб навчитися кілька непотрібних малярських слів. Миж лишалися темні, невидючі, затуркани. Мова, якої силою навчали, не приносила нам ніякої користі, бо ніде в світі тією мовою не говорять. Нею говорять лише жменька малярів, а більше ніхто. Навіть зайдіть до Ворохти й там уже ніхто не зрозуміє ту мову. А задля неї ми мусимо зрікатися нашого знання, нашої освіти.

Миж начальством помітний рух. Бабчинський вернується. Йонаш хоч і не розуміє, що той говорить, але бачить по обличчях слухачів, що то зовсім не те, що говорили попередні промовці. — Зігнали його, зігнали; — шепче Йонаш Бабчинському, але не втримується й сам вибігає на трибуну.

— Пане Цокан. Ви не про те говорите. Сьогоднішній день утворений не для того, щоб ви бунтували народ. — Сердито дговорить по-малярськи Йонаш.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНІ ДУРАНСЬКОГО НАРОДНОГО

І от став перед трибуною мур нового війська. Кожухи, петехи, запаски відсунулися назад. Тепер розмова лише з вибранцями. Он як гордо стоять вони й чекають. Йонаш радить. Підніптує свої міркування. Розенкранц. Онда Блотрайх ледве держить перед собою свого живота. Він також не без діла. Він пропонує свої послуги. Він доставить для новоутвореного війська найліпші харчі й по найдешевших цінах. Він боїться, щоб йому не перебили гешефту. Тож не даром скрізь тиснетися отой великий політик Розенкранц.

Але з рядів новоутвореного війська знаєнацька виступає один сирій кушень. Хто то є? Ага. Це Цокан. Це Юра Цокан. Що він собі бажає? Він хоче промовити до народу. Але він не звертається до свого начальства. Ні. Він круто по-військовому звертається до маси. Так, так. Він обернувся спиною до Бабчинського й до Йонаша, і до Блотрайха. Ось усі виразно почули: — Чесна громадо! Дозвольте з цього приводу й

мені сказати кілька слів. Шу-шу-шу! — побігло понад натовпом. — Просимо, просимо! — загуло з десятка одважніших голосів. Начальство — піп, лисничий, нотар і гандрій переглянулися. І якого біса вперло суди отого Цокана! Чиж вони не знають, що то за птиця Цокан. Хто його не знає, отого осоружного Цокана. Але хіба можна не дозволити йому говорити? Хіба тепер такий час? — Просимо, пане Цокан, — озвався ззаду Бабчинський. Він навіть "паном" його обдарував.

А він — той пан, твердим мужніми кроками входить на трибуну. Міцний, щільно обтягнутий у сирій військовий плащ з загорілим бронзовим обличчям, суворо дивився своїми сирими очима вперед. В руці у нього довга обмотана чимсь тичка. Вичекавши хвилину, поки натовп втихомирніть, він почав: — Народе!

Це слово пронизало гостро мовчанку й, мов стріла, промчало понад головами слухачів.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ХТО ВИНЕН?

Німецький газетар Теодор Вольф, що був редактором великої газети „Берлінер Тагблят“ від 1906-го року до недавня, написав книжку про критичні дні перед світовою війною.

У тій книжці присвячує він багато місця важному для міжнародної політики питанню відповідальності за війну, котре, як звісно, альянти поставили в основу твердих умовин мира проти Німеччини. Вольф збиває думку про вину Німеччини як чисту фантазію. Він виказує, що війни не хотіли ні цар Микола ні цар Вільгельм; ні антимілітаристичні французські радикали, що тоді були при правлінню в Франції; ні Бетман-Гольвег, німецький канцлер, той „придушений мораліст“; ні ліберали в англійським міністерським кабінеті; ні сер Едвард Грей, що виразно говорив: „Я ненавиджу війну!“

Значить, війна виникла без уваги на те, що ніхто війни не хотів. Причини її лежали поза цими провідниками. Провідники, замість вести, самі були ведені.

НІХТО НЕ ВИНЕН?

Ця думка, що нібито ніхто не винен за факт такої великої ваги, може видатись абсурдом. Це може виглядати на ту поговорку, що, мовляв, повна хата порядних людей, а сокира зпід лавиці пропала.

Та в світі є багато подій, за які нікого не можна робити відповідальним. Бажання робити когось відповідальним за всяку подію, що скоїлася, дуже часто кінчиться тим, що ми несправедливо винуємо за подію рідних людей невинно.

Здається, що розумні люди багато менше винують інших людей, як це роблять люди нерозумні. Можна це завважити, наприклад, хочби на такій справі, як друкарські помилки в книжці або газеті. Є люди, що дістають велику насолоду з того, що вилають за таку помилку редактора або завідувача газети. Розумні люди, що мають досвід з газетами й книжками, знають, що помилки в книжці й газеті трапляються при найкращій волі й заходах відповідальних за це людей.

ДИТИНА З ГОЛОВОЮ ВЧЕНОГО.

Один великий американський виховник оповідає в своїй книжці про виховання дітей таку подію.

Закликали його родичі одної дитини, що не добре годилася з родичами, на відвідині до хати родичів, щоб він зблизья приглянувся дитині. За якийсь час дитина прийшла домі з школи й почала родичам оповідати про те, що вона бачила й чула в школі. Виховник міг відразу побачити, як кожне слово дитини іритувало батьків. Видно було, що вони ждали від дитини чогось зовсім іншого. Він не міг угадати, що саме дитина говорила таке дражливе, чому саме батьки так сильно проти-влялися.

Аж дитина нарешті сказала: „Ми маємо в класі такого хлопця, що не біжить“. Ця заввага теж поіртувала батьків. Тоді виховник сказав батькам: „Ваш син, не вважаючи на його дитячий вік, має голову вченого. Так, це вам видається неймовірним, але так воно є. Звичайна дитина була би сказала: „В нас у школі є хлопець, що не хоче бігти“. Коли дитина каже тільки те, що вона певно знає, а не підсуває річей, про які вона не може мати поняття, то це знак дитини з мізком ученого. Таку дитину треба шанувати, а не картати. Зми-

няти вашу дитину не треба. Ви, родичі, повинні змінити свою поведінку“.

МАШИНА Й ЛЮДИНА.

Про американську фільму Чарлі Чепліна „Модерні часи“ розписуються широко газети в Англії. У поважнім лондонським тижневику „Обсервер“ лише про неї один з найкращих англійських фейлетоністів, Айвор Бравн, стараючися сказати своїм читачам, що нового до розуміння нових часів приносить фільма великого коміка.

Для молоді, каже Бравн, фільма віддай нічого не скаже. Адже молоді привикла до фабрики так, як її батьки привикли до тикання годинника. Однак в машині є страшна сила. „Машина розбиває людину. Нині машина стала така досконала, що машиніст став зайвим“.

Отже сталася людині така пригода з машиною, як тому загонистому синові з часів татарських нападів з татариним.

„Тату, ходіть сюди! Я піймав татарина“.

„То веди!“
„Та коли не ведеться!“
„То держи!“
„Та коли не тримається!“
„То пусти!“
„Та коли не пускає!“

ЕТІОПСЬКЕ МИСТЕЦТВО.

Етіопією зацікавився весь світ. З малюнків по часописах і фільмах кожний може створити собі приблизне поняття про погляд тієї романтичної та дикої африканської країни. Століттями про Етіопію нічого не говорили. Була то країна, про яку нічого сензаційного не могли принести часописи. Тепер, коли Італія воює з Етіопією, зараз виявилось, що то цікава країна.

Цікава Етіопія своєю дивною, різноманітною, кудьтурою та старим, доволі оригінальним мистецтвом. Християнські етіопці дуже побожні люди. Мають спеціальне організальне малярство й архітектуру.

Етіопія в усьому, отже і в мистецтві століттями заховала старинні традиції, на які новітня європейська цивілізація не могла впливати.

В поодиноких містах Етіопії і сьогодні можна натрапити сліди дуже старого мистецтва. Найбільше розвинене є малярство. Колись у давніх часах етіопці мали доволі талановитих малярів.

Тому кілька літ славний французький дослідник Гріюль промандрував Етіопію та в Гойдарі (в горішній Етіопії) натрапив на пів-розвалена церкву св. Антона. На стінах розваленої церкви висіли ще старі образи старих етіопських малярів. Гріюль старанно зібрав усе та за дозволом негуса перевіз до Парижа. Там штучно виправили їх так, що одержали цілість. Так Париж одержав найстарші, найгарніші етіопські малярські праці.

Етіопське будівництво дуже примітивне й у нинішньому розумінні не може вважатись мистецьким. Церкви та будинки будовані з глини та болота, тому не могли довго встоятись. Деякі етіопські міста повні розвалених і напів-розвалених церков і палад. Та в тих руїнах працюючий дослідник усеж може знайти якийсь оригінальний малюнок, що пригадує славу минувшину Етіопії.

Малюнки, що їх зібрав дослідник Гліюль, є у паризькому музею „Трокадеро“.

Думки.

Чим менше людина думає, тим більше говорить. Шафот це місце, де навіть найбільш зрівноважена та спокійна людина тратить голову.

Найдорожчий рід підпису — це вексель.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШІКАГО, ІЛЛ.

Союзовець адвокат Михайло Тремко кандидує на міського суддю.

Демократична партія в Шікаго виставила кандидатуру п. Михайла Тремка на міського суддю. Правобори відбудуться дня 14. квітня 1936 р. Адвокат Михайло Тремко є членом У. Н. Союзу, а саме 221 відділу в Шікаго. Є він словачком по народності, але живе в ньому й українська кров, бо його мати була українкою. Вона навіть в початках існування У. Н. Союзу завязала кілька відділів У. Н. Союзу в Тейлор, Па. В цей місцевості побачив світ у 1892 році й пан Михайло Тремко.

Адвокат Михайло Тремко.

Молодий Михайло зпочатку працював у копальнях вугілля в Пенсильвії, а згодом переїхав до Шікаго, де працював у знаній фірмі „Сірс Робак Ко.“, як знавець словянських мов. Рівночасно студіював теж права.

Михайло Тремко є також членом товариства „Лицарів Колумба“ і багатьох словянських народних організацій в Шікаго, в самім серці української колонії, та бере участь в наших народних імпрезах і помагає нашим справам морально і матеріально.

Централа українських горожанських демократичних клубів, що об'єднує 15 україн-

ських горожанських клубів, вважає адвоката Михайла Тремка за нашого приятеля й тому індорсувала його кандидатуру. Згадана Централа є признана офіційно Головною Демократичною Організацією в повіті Кук як репрезентативне тіло українців з правом голосу.

Комітет відділів У. Н. Союзу також поручає п. Михайла Тремка українській колонії в Шікаго як союзовця і таку людину, що заслугоє на пертя.

Отже просимо всіх голоуючих українців в Шікаго не забувати за кандидатуру п. Михайла Тремка на міського суддю в Шікаго і віддати йому свої голоси при надходячих правиборах в день 14. квітня 1936 року.

За Комітет Відділів У. Н. Союзу:

Тарас Шпікула, голова;
Павло Підлісний, секретар.

За Українську Американську Демократичну Центральну Організацію в повіті Кук:

Іван Цвян, голова;
Д-р Семен Кочій, секретар;
Адвокат Б. Пелехович, член Управы.

НЮ КЕСЛ, ПА.

Прозрлі.

Дня 10. березня гостив у нас п. Евген Ляхович. Представлений нашим парохом о. Петром Журавецьким, вказав нам шлях, яким мали би ми ступати, коли бажаємо визволення нашої рідної землі від окупантів. Прелегент згадав усіх потерпілих за спільну справу, яких ще не мало буде, коли Україна має бути вільною.

Ми застановилися над товчком, що змушує нашу країну молоді кидати погоню за втіхою світа, а заставляє її думати про краще будуче зіброє в руках.

Нам ясно стало, що причиною нерівної боротьби мусить бути тяжкий матеріальний і духовний стан України, та непевна її будучність. Не вдовольнившись охלאпами, що спадують зі стел в наших наїзників, всі наші суспільні верстви му-

сять оглядатись на свої сили. Всі ми прийшли до переконання, що причиною наших поразок в наша нерішучість і отаманщина. Брак централізування бе наш загаль гірше ворожої нагайки. Угодишнина спляє нас теж немало.

„Своїми руками частенько ми на себе кайдани виковували, коли боялися вмирати під своїм прапором. Теперішня наша свідомість є одначе доказом нашої сили. Ми забуваємо всі свої блуди, а беремося помагати борямам за нашу правду.“

Після викладу п. Ляховича ми завязали у себе відділ О. Д. В. У., що спільно з іншими працюватиме в користь то-го високого ідеалу.

Тогож вечора зібрали ми \$12.25 на арзумілі цілі; а призибравши поважнішу суму, відішлемо її на місце призначення.

Пан Е. Ляхович подався в дальшу дорогу в організаційній цілі й ми надіємось, що кожда громада зарпие його до

творчосди своєю прихильністю, не менше бодай від нашої.

За відділ О.Д.В.У.: Василь Мудрак, Стефан Зімак, Юліан Ліско.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

KERR-COOLIDGE BILL

Your editorial of March 17 was very interesting. The proposed bill discussed by you is especially important to Ukrainians, many of whom will no doubt be affected by some of its provisions. The bill discussed has provoked much discussion and this writer has studied it thoroughly and has read much literature and many of the editorials published about it, together with the many arguments for and against it. In addition, he has recently delivered a lecture at the Ukrainian Democratic Club of New York City at which practically all of its provisions were analyzed. Besides during his practice of the law he has had occasion to advise Ukrainian clients on certain phases of the existing law, and, therefore, feels himself competent to make these additional comments.

No legal interpretation of the many provisions of the bill will be attempted, nor will all of its features be discussed. Instead reference will be made only to a few beneficial features.

It is estimated that the bill would facilitate the deportation of 20,000 criminal aliens, which in and of itself should be a sufficient reason for supporting it.

Much more important, however, is the provision which permits aliens of good character, here illegally, to remain here providing they have been in this country for at least ten years or have a parent, spouse, child, brother or sister who have heretofore been lawfully admitted in this country, or who are citizens, and in addition, it enables such aliens to become citizens.

The bill also enables a certain class of aliens who are here illegally but who are not deportable to become citizens. Under the present law, such aliens are tolerated but are not permitted to become citizens.

It also makes provision for the adjustment of the status of aliens who entered this country legally but have exceeded their stay, and, therefore, remain here illegally. Under the existing law such adjustment could not take place unless such alien left this country and made a new entry. This bill, however, would enable such persons to adjust their status without the necessity of their leaving this country.

The Kerr-Coolidge bill, studied as a whole, provides for the humane treatment of aliens of good character and enables them to become citizens in fact and not „citizens in name only“. It eliminates the constant fear and dread of deportation which such aliens now possess because they have entered this country unlawfully, although in many instances such entry was without their knowledge and without guilty intent. It provides elasticity for the existing law in that it enables the exercise of discretion in many unfortunate and sympathetic cases.

Col. D. W. MacCormack, Commissioner of Immigration and Naturalization, favors the passage of this bill which is endorsed by the Y. W. C. A., the Foreign Language Information Service, the International Immigration Service, the National Institute of Immigrant Aid, and many other societies and organizations, especially those interested in the welfare of the alien and in the treatment of the foreign population.

The Kerr-Coolidge bill merits thought and support.

WILLIAM SELNICK,
New York, N. Y.

Умова праця.
Лікар: — Так зягнете собі: ніякої умової роботи!
— Пане докторе, а я саме зачав писати повість...
— О, її можете спокійно докінчити.

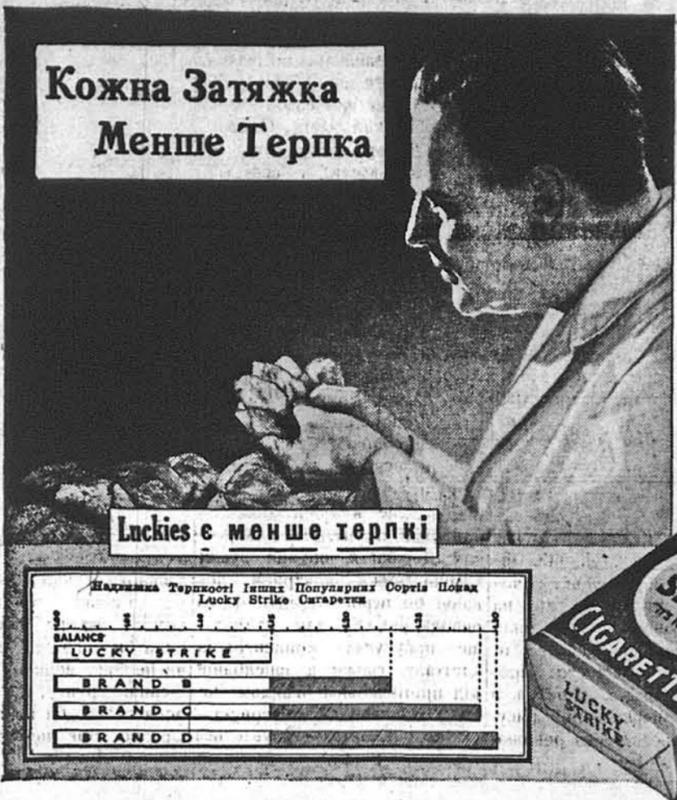
Luckies — ЛЕГКЕ КУРЕННЯ

3 БАГАТОГО, ЦІЛКОМ ДОЗРІЛОГО ТЮТЮНУ
— "IT'S TOASTED"

НАУКОВА СУМІШКА

Сумішка тютюнів для осягнення даного смаку — одностайно, безог після сезону і рік в рік — є одностайно і мистецтво і наука.

Кожна свіжа сумішка тютюну Lucky Strike має в собі більше як 100 ріжних типів вирощених на тисячах ріжних фармах — не тільки в Вирджінії, Норт і Савт Каролайні, Джорджії, Теннессі, Кентоні, Мериленді та інших стейтах, але й на тютюнових землях в Македонії і Ксантії в Греції, Смирні і Самсуні в Турції — де виростають найкращі турецькі тютюни.

Кожна Затяжка Менше Терпка

Luckies є менше терпкі

Баланс	LUCKY STRIKE	BRAND B	BRAND C	BRAND D
1	1	1	1	1
2	2	2	2	2
3	3	3	3	3
4	4	4	4	4
5	5	5	5	5
6	6	6	6	6
7	7	7	7	7
8	8	8	8	8
9	9	9	9	9
10	10	10	10	10

LUCKIES 6 МЕНШЕ ТЕРПКИ
Недавні хемічні проби виявляють* що інші популярні сорти перевищують терпкістю Lucky Strike від 53% до 100%.

* Результати Перезірєні Незалежними Хемічними Лабораторіями і Дослідними Групами

"IT'S TOASTED" — Охорона вашого горла — проти подразнення — проти кашлю

Copyright 1936, The American Tobacco Company

Bremen Europa

7 ДНІВ ДО СТАРОГО КРАЮ

Поспішіть потяги таки від самого корабля започаткують вам приему подорож до Старого Краю. Або подорожувати популярними експресовими пароплавами.

COLUMBUS

HANSA ~ DEUTSCHLAND HAMBURG ~ NEW YORK

XI. OLYMPIAD BERLIN AUGUST 1-16

Знамениті залізничні получення з Бремену й Гамбурга. Ближчі інформації дасть кожний місцевий агент або головне бюро

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD

57 BROADWAY, NEW YORK

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

БЕТЕГЕМ, ПА.

В пам'ять О. Басарабової.

Відділ 47 У. Н. Союзу ім. Ольги Басарабової рішуче висигнувати з каси \$5 на народні цілі і помянути пам'ять патронки. В нашій малій місцевості тяжко було здобути-ся на концерт. Зате в неділю, дня 16. лютого, о. М. Колтуцький відправив паханиду та виголосив до сліз зворушливу проповідь, згадавши в ній за життя і терпіння нашої мучениці. Казав, що український нарід може гордитися, що видав такі жінки-героїнки, до яких належить світла постать Ольги Басарабової.

Потім урядниці відділу пішли з тацією. Жертвували по \$1: о. М. Колтуцький, В. Романків, А. Мушаста, М. Когут, П. Паращак; А. Сисак 60 ц.; по 50 ц.: Т. Данилюк, П. Могильська; по 25 ц. К. Біленька, М. Віхать, К. Загвоцька, А. Паламар, А. Мадрига, К. Явна, К. Копчук, А. Гонтарик. Дрібними датками \$2.20. Разом \$15.80. Розділено по \$5 інвалідам і боєвій акції, а \$5.80 матерям засуджених у Варшаві. Гроші вислали до краю через Обеднання. За уряд відділу: А. Мушаста, П. Могильська, Параня Парашак.

СЕНТРАЛІЯ, ПА.

На політичних в'язнів.

На обіді в гом. В. Грбовича, де зібралися ріжні гості, між якими був і п. В. Авраменко, що приїхав в справі збірки на фільму, чесні гості не забули і за нашу молодь, що її судив польський суд у Варшаві. Зібрано на допомогу політичним в'язням \$9 і вислали до краю через Обеднання. Жертвували по \$1: о. Я. Дженджер, о. С. Костюк, В. Волчанський, І. Лупацій, В. Гробарович, Анна Гробарович, В. Авраменко, П. Купер, І. Чепя (мол.).

ГАРТФОРД, КОНН.

З протестаційного віча.

Протестаційне віче проти Польщі в справі варшавського присуду було успішне, бо, не зважаючи на погану погоду, народу було повно. Реферував трибуліи недавно з Європи й. Евген Ляхович. Говорив теж і литовський наш приятель п. Чийс. Протестаційні резолюції відчитала панна Марія Драпак, які прийнято одноголосно й зараз вислали до Вашингтону, Ліги Націй і до Варшави, щоб цілий світ знав, що ми не погоджуємося з польським пануванням на наших землях. Зібрано на галі

\$35.65. Розходів віча було \$16.81. Осталося на визвольну боротьбу \$18.84. З забави на церковній галі, прийшло на політичних в'язнів \$10.65. Разом вислали до Обеднання \$29.49.

Жертвували: П. Презімірський \$2; по \$1: М. Данилів, Л. Апанович, П. Драпак, В. Стефанів, М. Курдина, Д. Гринчук, П. Салецька, А. Вакалюк, І. Саган, К. Лукасевич, К. Ярусевич, Бойко, М. Чикало, А. Йордан, С. Кундис, А. Локоть; по 50 ц.: А. Данилюк, В. Стренко.

Л. Апанович і П. Драпак, секретарі віча.

ПІТСБУРГ, ПА.

З коляди на боротьбу.

Заколядовано \$17.10. Розхід на стріткарі \$1. Вислали на визвольну боротьбу \$8.11, а решту задержано на допомогу радіовій українській гондині. Жертвували по \$1: Т. Курна, І. Катериняк, О. Іванців, І. Слободзян, Я. Драпайло, Марія Федьків, О. Чернецький, В. Тимків, Анастасія Кравчишин, І. Бекиш, Ф. Цілопа, Анна Дяк, П. Котула, Я. Федунік; по 50 ц.: І. Пшеничка, Катерина Цілопа, І. Бережанський, Анна Чернатович; по 25 ц.: М. Хотинський, В. Атаманчук, Розалія Міськів, А. Алик, а решта дрібними датками. Комітет: Т. Коруня, І. Катериняк, Я. Федунік, В. Атаманчук.

КЛІВЛЕНД, О.

На визвольну боротьбу.

На протестаційному вічу, що було влаштоване заходом Злучених Українських Організацій і від ОДВУ, наступні громадяни зложили жертви: о. В. Меренків 2 долари; Попович, І. Білінський, о. М. Запаринюк, В. Третяк, Г. Коростинський, Прийма, Г. Лецишин, І. Телеп, М. Левчицький, П. Гевусь, Г. Лозинський, Н. Юрочко, Н. Шупак, В. Кокоць, А. Мураль, П. Лелян, М. Боднарчук, М. Бурко, Притуляк, Швед, Кидно, І. Кавалець, Ю. Гіряк, Г. Кісіаль, С. Постолок, А. Попіль, Кмичак, Я. Ціхоцький, Н. Бзіль, Я. Труши, С. Адамович, Л. Чупіль, О. Купчик, В. Кукиз, М. Мазур, А. Когут, Д. Шмагала, Т. Лялюк, І. Лиський, П. Бобечко, В. Мохнач, Н. Павлик, І. Дідуш, А. Сидір, Н. Страп, Ст. Гурська, І. Бурян, І. Писарчук, А. Гірна, А. Декан, В. Тендор, Я. Хміль, С. Лабик, І. Демкович, П. Чорній, П. Коваль, Я. Павлишин, А. Варбір і С. Ломиш по \$1; Г. Кукиз, Я. Волянський, А. Хміль, Н. Каїк, Г. Степанек, І. Попович, М. Морозович, А.

ПОЗІРІ! ТОЛІДО І РОСФОРД, ОГАЙО! ПОЗІРІ!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, МОЛОДЕЧОГО ВІДДІЛУ 163 У. Н. СОЮЗУ, ВІДБУДЕТЬСЯ

КОНЦЕРТ

В ЧЕШТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1936 РОКУ

В "W. W. & A. AUDITORIUM JEFFERSON & 11th STS., TOLEDO, O. Початок в годині 2-їй пополуночі. — Вступ 25 центів.

В концерті бере участь відділовий хор, діточа оркестра і маленьке представлення, деклямації, сольо і дуети. Бесідняні промовляти будуть: п. І. Іванчук з Дітроїт, Мінн., та о. А. Крохмальний з Росфорда, Огайо. Запрошуємо відділ 167 в Толідо, Огайо, відділ 235 і 71 з Росфорда, Огайо, та всіх Українців, щоб прийшли на свято і разом пощанували найбільшого сина України. Комітет: Свєта.

Гевусь, В. Поливчак, П. Гнатяк, П. Чорній, Я. Шимечко, Купчик, П. Осадчук, Кониш і М. Когут по 50 ц. Зібрано суми \$69, дрібними датками \$28.96, а з відзнак \$23.80, отже загальна збірка виносилла \$121.76. Розходу було \$14.22, а решту, то є \$107.54 вислали через Обеднання на визвольну боротьбу.

За Уряд Українських Злучених Організацій:

О. Е. Малицький, голова; Дмитро Шмагала, скарбник; Григорій Степанек, секр. фін.

СКРЕНТОН, ПА.

На яростіну допомогу Лемківщині.

Дня 8. березня відбувся в галі української церкви св. Володимира при 7-мій вулиці відіт в справі просвітної допомоги Лемківщині. Головним референтом був гом. Михайло Дудра, представник Лемківської Комісії при Провіті у Львові. Він в своїм одно-годиннім рефераті розказав подрібно про нинішній тяжкий стан Лемківщини, про те, як поляки стараються зробити з Лемків "почівні польські людек" та про оборонну акцію, яку ведуть наші культурно-просвітні та економічні товариства в старім краю в останні часах, зокрема про акцію Лемківської Комісії. Прикінці вівзав горячо лемківську еміграцію в Америці до організування своїх сил та до допомоги для своїх братів, які падають в нерівній боротьбі. Присутні вислухали реферату з великим зацікавленням.

Другим бесідником був ред. Я. Чиж, який розповів про свій побут на Лемківщині.

Збори перепроводжував гом. Степан Калакужа, один з наших найстаріших лемків та ширих українських патріотів. Секретарив гом. Михайло Федіцький. Жертви зложили: Ст. Калакужа \$5, проф. Іван Швед \$5, д-р Михайло Стець \$5; по \$2: д-р М. Тацій, пані Параска Тацій, Теді Тацій (син), о. М. Залітач, Т. Миник, О. Запоточний; по \$1: В. Захарчук, Анна Дучак, Катерина Мондлук, Гр. Сировицький, М. Федіцький, Ф. Демкович, К. Волощук, М. Дунчак, А. Чомко, І. Візний, А. Мондляр, Я. Чиж, О. Тирлич, Н. Масляк, Анна Мандрух, М. Камінський, І. Курило, П. Дочин; Катерина Гондзо 50 ц. Дрібними датками зібрано \$4. 65. Разом \$50.15. Розходи \$2. Зісталось \$48. 15.

Гроші ті вислали до касіера Організації Оборони Лемківщини п. Івана Борисевича. Збори вибрали постійний Комітет Допомоги Лемківщині, який являється новим відділом Організації Оборони Лемківщини. До Комітету ввійшли: С. Калакужа, М. Федіцький, Ф. Демкович, А. Мондляр, Н. Чомко, Параска Тацій; Анна Мандрух. Вибраний Комітет просить скрентонське й околиціне громадянство збирати дальші датки на ту благородну ціль при всяких нагодах: пікніках, балах, представленнях, колядах, весілях, хрестинах і т. п.

Михайло Федіцький.

АЛЕНТАВН, ПА.

Коляда на визвольну боротьбу.

Кожна українська громада, яка є свідомо і відчуває безмежну любов до матери України, сповняє рік річно свої обовязки у допомозі у визвольній боротьбі нашому Рідному Краєві. До таких свідомих громад належить і алентавська громада, яка добає при всякій нагоді стати у допомозі. І як попередніх років, так і цього року старанням нашого патріотичного членства відділу 23 ОДВУ відбулась коляда, яка принесла на визвольну боротьбу \$100, які вислали до Головної Централі ОДВУ в Нью-Йорку.

Жертвували: відділ Союзу Українок \$50; по \$2: Українсько-американський Клуб, секретарю Пр. Діви Марії, від. 151 У. Н. С.; Анастасія Мушаста, І. Бурак, Анастасія Янушак; по \$1: о. Д. Сенета; І. Заворський, С. Сідловський, Р. Бойко, А. Кожодій, С. Мешко, П. Лагоцький, М. Бохно, І. Сікорський, Текля Пашко, М. Пушкар, О. Колодій, М. Коченаш, С. Кололюс, М. Шацький, В. Касич, П. Грабовинський, І. Марушак, Д. Турчин, І. Шевчук, В. Климань, О. Кляпко, П. Горбовий, О. Поплик, В. Гришко; І. Білан, А. Старанко, Я. Буката, М. Гришак, Анна Салиш, І. Коромель, Л. Хома, М. Терепенко, Г. Біленький, М. Блашак, М. Саврук, С. Маркович, І. Лопушанський, П. Яремчук, О. Когут, Ева Бряно, Д. Рудакевич, Ф. Фариняк, В. Пипюк, М. Антонюк, Д. Слота, І. Собчак; І. Заведюк 75 ц.; по 50 ц.: М. Хомик, В. Ярема, М. Радько, М. Хомик, Т. Бошко, І. Пенчишин, П. Кмець, Катерина Шабат, Д. Барчак, Меланія Худоба, А. Максимяк, В. Ракобий, Анастасія Турчин, Текля Бряно, Феня Бряно, Г. Баранчак, М. Халуна, С. Жмінка, Ф. Світіль, М. Худик, І. Боярський, Л. Гавдан, Д. Кіцак, В. Прокопєць, Танька Камінська, І. Рудакевич, С. Ярома, Г. Моло, Ева Рига, І. Олесь, Марія Світала, І. Федорак, А. Бурковский, М. Брошак, В. Маркович, Г. Іванів, Я. Матковський, Г. Терепенко, А. Вітик, Т. Савєчко, П. Малій, Я. Падароф, П. Михальцько, І. Лобус, П. Лаба, М. Паланиця, В. Кіцак, І. Кушнір, М. Кадубець, Анна Климань, Д. Мороз, І. Тхорик (мол.), Ф. Лось, Софія Войтович, Г. Порожняк, Ю. Ценкий, М. Машько, Я. Шурин, М. Залудський, Ю. Федак, Г. Саврук, М. Майдуш, І. Гришко, М. Михайлишин, М. Фартух, В. Фартух, Текля Король, І. Майстрів, І. Когут, В. Романець, П. Галасовський. Дрібними \$1.75. — Разом \$100.

Заряд від 23 ОДВУ: Ант. Максимак, предс.; Роман Бойко, кас.; Вол. Пипюк, фін. кас.; Іван Заворський, рек. секр.

НА ВИЗВОЛЬНУ БОРТЬБУ

Вотервілт, Н. Я. — Від ОДВУ ч. 21.

Підчас реферату Е. Ляховича в нашій місцевості дня 28. лютого зложили такі громадяни свої лепти на визвольну боротьбу: по \$1: П. Ковальчик, Валерія Михасів, І. Базар, М. Мадараш, С. Михайлів, С. Ковальчик, С. Свота, Н. Дривецький, О. Язвєц, П. Завський, В. Футудийчук, Р. Ританич, Я. Крушельницький, М. Ксеняч; по 50 ц.: С. Чайковський, В. Галайко, В. Гобляк, Т. Яхвак, І. Урбан; дрібними зібрано \$4.20. Разом \$21.20. З членських вкладок переислаємо на визвольну боротьбу \$19.00.

Нью Гейвен, Конн. — Від Червоного Хреста ч. 19.

В часі спільної вечери 18. січня ч. р. зібрано на бойовий фонд \$24. Жертвували по \$2: Я. Брезіцький, В. Калина, Анна Зборівська; по \$1: о. Волинєць, Е. Ляхович, Анна Гладул, Малачук, А. Чизенко, М. Мирослава Хавлюк, Оля Небор, В. Монастирський, Г. Стасишин, Я. Бургела, Д. Домарецький, Олена Консевич, Н. Бритський; дрібними \$5.

Гемтрємк, Мінн. — Від ОДВУ ч. 4.

З нагоди 25. ювілею подружжя Івана й Катерини Кандаш зложили на визвольну боротьбу: по \$1: І. Кардаш; по 50 ц.: Кіцул, Шеремета; по 25 ц.: Кудла, Шандюк, Галинда, Костюк, Киш. Разом \$3.25.

На визвольну боротьбу жертвували: Андрій Холевка \$5, Анна Сенько й Евстасій Ганчарський по \$1.

Нью Йорк, Н. Я.

З пушки членці від. 204 У. Н. Союзу \$5. Рузя Крашовська з пушки \$1.

Нью Гейвен, Конн. — Від Червоного Хреста ч. 19.

З реферату Е. Ляховича переислаємо на визвольну боротьбу \$9.70. А Брухаль жертвував \$4.

Клівленд, Огайо. — Від ОДВУ ч. 8.

Зі збірки під греко-католицькою церквою на визвольну боротьбу вислаємо \$20.26, а зі Свята Басарабової як чистий дохід \$49.42. Разом \$69.68.

Нью Йорк, Н. Я. — Від ОДВУ ч. 10.

З одностованого оподаткування членів Відділу переислали на визвольну боротьбу \$7.28.

Справедлива кара.

— Ти чого плачеш, хлопчику? Може ти загубився? — Так! одначе добре мені так! Тому, що я з бабусею пішов на прохід! Бабуся все мусить щось згубити!

ДРІБНІ ГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ З причини непорозуміння між спільниками продається м'ясниця (бучерня) в Нью Йорку в українській дільниці. Бізнес вироблений, всі прибори першої класи. Голоситися за адресу: STEPHEN KOWBASNIK, 277 East 10th St., New York, N. Y.

ДО ВІНАЙМЛЕННЯ 14-АКРОВА ФАРМА. Дім на сім кімнат, близько міста Сомервіла, Н. Дж. Голоситися до: СІПРІТЕНДЕНТА 1385 — 5th AVENUE (Cor. 114th St.) NEW YORK CITY.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ! Певно, що не пожалуєте, як замовите собі ОЛІО старокрасвий виробу, який виробляє фірма Василь Мидзак. Цей Олії може уживати з капустою, барбалею, цибулею і т. п. Замовлення посилайте: W. МУСАВКА, R. D. 2, Phoenixville, Pa.

ДОБРА НАГОДА. ФАРМА 17 акрів з будинками, при ньській вулиці, добрий збут на курку, гуси, качки і безрого. Можна тут грати коло 6 штук худоби. Добрий заробок на огородині. Є один кінь, Фарму продає за \$2,500, або замовте з реальності у старім краю. По інформації прошу писати до: J. SAPANSKI, 422 Pine Street, Ogdenburg, N. Y.

СТАРОКРАСВИЙ ОЛІО 24-літня практика в старім краю виробу білого. Так само тут в Америці виробляють олію з конопляного насіння. Хтоб з приватів хотів пригладити собі Старокрасвий смаковий олію, хай замовить собі смаковий і здорового олію. Ціна на 1/2 кварти 80 ц., кварта 150 ц. Замовлення з гридами посилайте до: WILLIAM МУСАВКА, R. D. 2, Phoenixville, Pa.

УКРАЇНЦІ, УВАГА! Маю чудово мальовані олійні образи, приблизно сто. Патріотичні, релігійні; різна величина. Ціна поступна. Вислали на оказ. Плащаниці, хоругви, прапори, ленти, візники і все, що потрібно для першої і торішньої. Всяке мальовання: сцени і церкв, викіную скоро, солато і дешево на легкі сплати.

Котра громада бажає мати встанову своїх образів (дохід на церкву), згодити написати, а я вишлю сечас потрібні інформації. Артисіт Д. ЗАХАРЧУК, P. O. Box 25, Northampton, Pa.

V. STRASZYNSKI, M. PH. ПЕРЕНІС СЯ НА 608 Humboldt St. & Driggs Ave., BROOKLYN, N. Y. (Можете брати собієй 14th St. Car-negie Line до Bedford Ave. and Driggs Ave. Station).

Спеціаліст від РЕВМАТИЗМУ, ПАРАЛІЧУ, ОТВЕРТІХ РАЙ І т. п. несут. Старокрасвий досвідчений лікар на услуги клієнтів шодня. Tel. EVERGREEN 8-5968. Урядові години від 10-тої рано до 8-мої вечір.

Dr. M. SMITH переїсся на 46 E. 7th STREET, NEW YORK між 2-ю і 3-ю Евєно, близько церкви св. Юра Phone: Drydock 4-2486. Урядові години від 12 до 2-го і від 8 до 8 вечір.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410. Урядові години: рано від 10 до 12, вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ВАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2565. BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2565.

Мирчак вертається по-півночі до дому. Жінка кричить. Мирчак не може зі страху навіть глянути на жінку, а всеж борониться: — Даруй, жіночко! Я ще в десятій годині вибрався до дому... — Що? Таж твоя коршма всього дві короткі вулички відсіля! — То правда, що вони короткі, ті вулиці — одначе які вони широкі, які широчезні!

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(125)

Наївна Арбеля й бувалий Томі Велш скоро були приятелями. Хоч дівчина, навчившись по англійськи від лєйді Бет, мала деякі труднощі розуміти англійську мову амеріканця, то це не було перешкодою. Накінець вона сказала: „Ти не такий гарний, як Джовнс, але краший“.

На згадку про Джовнса Томі задумав поважно. „Ви знаєте Джовнса?“ — він скрикнув. „Звідки ви його знаєте? Де він тепер?“ Арбеля оповіла йому спокійно, які вони мали пригоди, і додала: „Я не знаю, чи Джовнс і Бет утекли, чи зловили їх жовпіри ка-наанітів“.

„Слухай, дівчино, я мушу знайти Джовнса. Розумієш?“ — „Я вже тебе зрозуміла, але не називай мене дівчиною“, — Арбеля сказала. „О. Кей“, сказав Томі Велш. „Арбелю, тепер слухай. Наперед я тебе добуду з цієї долини, бо я не хочу тебе стратити“.

Томі думав провести Арбелю через розколіну в горі та сховати її поза стіною, а потім піти шукати Джерія. Очевидно, він не знав, що в той час Борис Гарето йшов до провалу й готов був заступити йому дорогу.